ՎԱԽ
ՍԱՏԱՆԱՅԻՆ ԳԼԽԱԻՈՐ ՈՅԺԸ

1: ԻՆՁՈ՞Ւ ՄԱՐԴ ԱՐԱՐԱԾ ԿԸ ՎԱԽՆԱՅ

2: ԱՆՄԻՏ ՄԵԾԱՏՈՒՆԸ

3: ԵՐԲ ՅԱՄԱՔ ԵԼԱՆ՝ ՀՈՆ ՏԵՍԱՆ
ՎԱՌՈՒԱԾ ԿՐԱԿ ՈՒ ՎՐԱՆ ԴՐՈՒԱԾ
ՅՈՒԿ ԵՒ ՀԱՅ

4: ԵԹԷ ԿՈՅՐ ԸԼԼԱՅԻՔ՝
ՄԵՂՔ ՉԷԻՔ ՈՒՆԵՆԱՐ ԴՈՒՔ

5: ԱՐԺԷՔԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

6: ՀՐԱՇՔ

7: Ս Գ Ա Ւ Ո Ր Ը

ԻՆՉՈՒ ՄԱՐԴ ԱՐԱՐԱԾ ԿԸ ՎԱԽՆԱՅ

Ի՞նչ կը նշանակէ վախնալ: Դողալ, սոսկալ, սարսափիլ որ բուն իմաստով կը նշանակէ "գուշակել ապառնի հետեւանքը, ներկայ ժխտական վարմունքի մը ու սանձ առնել է:"

Վախը գոյութիւն ունեցաւ մարդուն ստեղծագործութենէն վերջ. միասին սկիզբ չ՛արաւ: Վախը հետեւանք մըն է առտաբին ազդեցութեան որ կը ներթափանցէ անձին թէ հոգեկանին և թէ մարնականին վրայ, իսկ արդիւնքը, կախեալ անհատական պարագաներու տակ, կը տարբերի: Կարմ մը անձեր ինքզինքնուն գալով, վախի հետեւանգէն փոխակերպուած, աւելի պիտի հակի Աստուծոյ. իսկ ոմանք ալ, մարմնական ու մտային խանքարումներով, իրենց ազատութիւնը կարելի է որ կորսնցնէն: Այս երկու տարբեր դէպքերը, անհատին կեանքի շաւիղը փոփոխութեան կ՛ենթարկէ:

Որպէս կարող ըլլանք հետազօտելու մեր հակազդեցութիւնները հանդէպ վախ ու սարսափ, պարտաւոր ենք գիտնալ մարդուն պարտականութիւնները և իրմէ ինչ կը սպասուի: Ընտանիք կազմելէ՝ ուսում ստանալէ՝ գործի մէջ յառաջդիմութիւն ունենալէ աւելի, իրարու հետ անընդհատ **սէրով** ապրիլ է. այդ սէրն է որ զԱստուած և մեզ աւելի իրար պիտի մօտեցնէ:

«Սիրեցէ՛ք իրար: Ինչպէս ես ձեզ սիրեցի՝ դուք ալ իրար սիրեցէք: Ձեր իրար սիրելով է որ մարդիկ պիտի գիտնան, թէ դուք իմ աշակերտներս էք:» ...Յհ 13.34-35

Ուստի մարդուն պարտականութիւնը Աստուծոյ միանալն է շարունակելու Իր ստեղծագործութիւնը: Իսկ հակառակորդը անդադար կը փորձէ մարդ արարածին հերացնել Աստուծոյ Թագաւորութենէն. պայքար մը ծիլ կու տայ Սատանային ու մէր միջև:

Կեանքի ընդացքին անխուսաբելի արգելքներ կը հանդիսանան որոնք յառաջ կը բերէն զգացական խռովարկու վիճակ մը, որ ցաւալի օրէն կ՛աստէ անփորձ անհատի մը, ու իր կեանքը տարփեր տեսանկիւնէ կը սկսի դիտել. այս արգելքները կ՛ըլլան զայն ղեկավարողը.

Միթէ՞ արգելքը, թէ անհատին հակազդակ կերպն է հակադրողը. իր զգացումներն են Թշնամին. գանի ունինք հինգ զգայարանքները միշտ ենդակայ կը մնանք փորձութեան:

Այս փորձութեան դէպքերը իբրեւ արգելք հարատեւ պիտի պատահին, որովհետեւ հակառակորդը կը չանայ ամէ՛ն կերպով մեր զգացումները իբրեւ զենք մեզի թէմ գործել: Ինչպէս ադամանդին կեղծը կայ, Թշնամին, ինք ի՛ր մէջը կեղծ է և կը խոտորէ սէրը ատելութեան, կեանքը մահու, նոյնպէս ալ հաւատքը վախի:

Հաւատք և վախ կ՛արտադրեն հակառակ արդիւնքներ. Աստուած կը գործէ սէրով և ճշմարտութեամբ, Թշնամին նենգութեամբ կ՛աշխատի և ճշմարտութիւն չունիք. Սատանային հետ չէս կրնար բանակցիլ, միշտ կը կորսնցնես:

Վախը ուժեղ զօրութիւն մը կը պարունակէ իր մէջ, ինչպէս հա-

ւատը որ հոգեղէն ուժ մըն է: Եթէ կիրարկենք վախը առօրեայ կեանքի մէջ, անոր ուժէղ հետեւանքը շատ մը անյաճոյ կացութիւններ պիտի արտադրէ: (միտքի խանգարում, հիւանդութիւն, նույն իսկ մազը ճերմկիլ): Քանի փորձութիւնները օրէ օր կ՛աւելնայ խօրտակելու մարդ արարածը, մեր հաւատքը նաեւ աւելի պիտի զօրանայ եթէ՛ Յիսուսի պատուերները ու կենարար խօսքերը ընդունած ենք ու հաստատ մնանք մեր սիրտերուն մէջ: Քննելու և արժեւորելու համար մեր սիրտերը, պէտք է մտիկ ընել ինչ որ բերնէն դուրս կ՛ելլէ.

«....Քանի բերանը սրտին մէջ եղածն է որ կը խօսի:» Մտ 12.34

«....և բերնէն ելլածն է որ կը պղծէ մարդը» ...Մր 7.20-21

Մեր սիրտերը ինչո՞վ լեցուն է. հաւատո՞վ կամ վախով:

Օրինակներ ինչպէս վախը կը ներգործէ առօրեայ կեանքին մէջ:

Ա- Մօր մը մտահոգութիւնը երբ զաւակը տունէն դուրս պիտի ելլէ ճամբու ատէն: Մայրը կը սկսուշացնէ ըսելով

« վերարկուդ հագուէ որովհետեւ հայրդ կը վախնայ որ հիւանդանաս». բարի մտքով է մօտեցումը, բայց "Վախ"ը պզտիկին մէջ դրոշմեց:

Բ- Երկու բարեկամներ փողոցի մը անկիւնը, երօրդի մը կը սպասեն. մէկը միւսին կ՛ըսէ «վախնամ պիտի ուշանայ»: Ժխտական մտածում:

Գ- Ձոյք մը ինքնաշարժով անուշադիրօրէն կառմիր լոյսը կտրելով կը շարունակեն ճամբան. ոստիկանը իրենց հետեւելով կը կեցնէ և իր պարտականութիւնը կը կատարէ: Բայց ինքնաշարժ վարողը արդէն իսկ սարսափած և վախ մը իր մէջ կը սպրդէ, թէ ինչպէս այս բարձր տուգանքը պիտի վճարէ երբ կարող չէր:

Այս օրինակին մէջ առանց արտաբերելու "վախ" բառը, սխալ մը (արգելք մը) կատարուելով երեք տարփեր արդիւնքներ ծնունդ առաւ:

1- վախը անձին անկարողութեանը համար:

2- Ատելութիւն մը ոստիկանին հանդէպ:

3- Բարեկամին առչեվ պզտիկ մնալը, իր "ես"ը արթնցուց:

Վերօյիշեալ օրինակներուն մէջ արտաքին արգելքը եղաւ "վախը", ուր ժխտական ազդեցութեամբը անհատին վրայ, կարելիութիւնը ունի պատճառելու իր անկումին:

Հակաթոյնը վերաբերեալ երեք օրինակներուն:

Ա- Ձմտահոգուիլ: Յիսուս պատասխանեց **« Մարթա՛ Մարթա՛, դուն շատ բաներու համար կը մտահոգուիս ու կը նեղուիս»** ...Ղկ 10.41

Բ- Ժխտական մտածումներ, հաւատքի պակասութիւնը կը ցուցադրէ: Այսուհետև երբ հաւատքի պակասը զկալի դառնայ, պայմանադրական է զգոյշ ըլլալ և դադրիլ ժխտական արտայայտութիւնները շարժման մէջ արձակելէ: Պետրոս տեսնելով հովին սաստկութիւնը՝ վախցաւ և սկսաւ ընկղմիլ: Մտ 14.30

Գ- Սխալ մը գործելէ ետք, աւելի բաջութիւն կը պահանջէ անձէ մը խօստուանիլ բան թէ մեր "ես"ին գերին մնալ: Մեր "ես"ը կարելի չէ տեսնել, ոչ ալ շօշափել. այլ միայն խօր մթութեան մէջ կը սպասէ առիթի մը, որ մութնցնէ մեր միտքերը:

Եթէ թոյլատրենք "ես"ը որ ղեկավարէ մեր վարքը, կեանքի իմաստէն կը հեռանանք:

«Աչքն է մարմնին ճրագը. երբ աչքդ առողջ է՝ ամբողջ մարմինդ լուսաւոր կ՛ըլլայ, իսկ երբ աչքդ վատառողջ է՝ ամբողջ մարմինդ խաւար կ՝ըլլայ: Արդ, եթէ մէջդ եղող լոյսը խաւար է, որքա՜ն աւելի մթին է այդ խաւարը» ...Մտ 6.22-23

Աստուած մարդը շինեց իր պատկերին նմամ, վախը գոյ չէր, որովհետեւ ամէն ինչ որ Աստուած ստեղծեց բարի էր և կ՛ուզէ մասնակցութիւն ունենալ Իր ստեղծագործութեան հետ: Մասնակցիլ երկուքի կը կարօտի. ընծայողը և ընդունակը:

Որպէզի կատարեալ ըլլայ Աստուծոյ կամքը, մեր կամեցողութիւնը ընդունելու և մասնակից ըլլալու Աստուծոյ հետ անհրաժեշտ է:

«...Թող կատարուի քու կամքդ, ինչպէս որ երկինքի մէջ՝ այնպէս ալ երկրի վրայ:» ...Մտ 6.10

Անակնկալօրէն Սատանան կը փսփսայ մեր ականջին ու կը ցանէ ամէն տեսակետի արգելքներ (տարակուսանք, ծուլութիւն, ձախողութիւն, կեղծաւորութիւն, ատելութիւն, ցանկութիւն, անճնասիրութիւն դրամասիրութիւն և **վախ**:)

Չեզոքացնելու համար այս արգելքները, պարտաւոր ենք ունենալ մտքի խաղաղութիւն, իմաստութիւն, անճնազոհութիւն, հաւատք և **անպայման սէր**:

Քրիստոնեայ հաւատացեալը միշտ արթուն պէտք է ըլլայ, նոյն իսկ իր միտքը արթուն գիշերը բնացած միջօցին: Սէրը կը յաղթահարէ թշնամին: Երբ սէր ունենանք կը վստահինք ու կը հաւատանք: Այնքան ատէն որ հաստատ և առանց պայմանի սէր կը ցուցադրենք՝ Աստուած աւելի կը զօրացնէ մեր հաւատքը: Քանի սէրը մնայուն է այնքան աւելի կը մօտենանք Աստուծոյ և քանի կը մօտենանք Աստուծոյ կրկնապատիկը հերու կը մնայ Սատանան:

Աստուծոյ պարգեւները սահման չունին, նոյնպէս Իր սէրը մարդ արարածին հանդէպ:

«Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը որ Իր Միածին Որդին առաքեց:»...Յհ 3.16

Հաւատքը ամէն տեսակ "վախ" արմատախիլ կ՛ընէ է ու երբ մեր ունեցած հաւատքը **գործով** ցոյց տանք և **պտղատու** ըլլան մեր գործերը, ու պտուղները մնայուն ըլլան և **սէր** ունենանք ա՛յն ժամանակ, ինչ որ խնդրենք Յիսուս Քրիստոսի անունով, **Աստուած** մեզի պիտի պարգեւէ :

Այս յարաբերութիւնը և մասնակցութիւնը Աստուծոյ և մեր միջեւ, հոգեկան ելարաննէ որ դէպի Արարիչին կը հասցնէ մեզի: Ուստի ինչ որ Սատանան կը պատրաստեր խորտակելու մեզի, պատճառ եղաւ մեր տկար հաւատքը զօրանայ: Ոչ թէ միայն զօրացաւ, այլ Աստուած նոյնիսկ յաւելեալ զօրութիւն կը պարգեւէ մեզի, ուրիշներ առողջացնել, հիւանդներ բժշկել և աւելին անգամ գործել

Եթէ Սէր Ունենանք

Սեպտեմբեր 17 2003
Օնթարիօ

ԱՆՄԻՏ ՄԵԾԱՏՈՒՆԸ

Ղուկ. ԺԲ. 13-21

Յիսուս, ինչո՞ւ մեծատունը «անմիտ» կոչեց: Հարստութե՞ն թէ ագահութեան համար: Ի՞նչ էր մեծատունին յանցանքը կամ մեղքը:

Միթէ մենք ալ նոյնը պիտի չմտածէի՞նք, մեր հանգիստը և մեր ապրելակերպը պիտի չբարելաւէի՞նք:

Յիսուս ժողովուրդին ըսաւ

«Մարդուս կեանքը կախեալ չէ իր ամբարած հարստութենէն»:

Միթէ հարստութիւնը յանցա՞նք է: Ո՛չ: Յիսուս հարստանալը չարգիլեր, ոչ ալ ունենալը, հապա լոկ կը զգուշացնէ անոր ծառա՛յ ըլլալը:

Յիսուսը թաղողները մեծահարուստներ էին՝ Յովսէփ Արիմաթացին և Նիկոդեմոս: Մատթէոս աշակերտ էր, իսկ Զակէոս մաքսապետ մը:

Հարստութեան **ցանկութի՛ւնը** մեղք է: Որովհետեւ ով որ հարըստութեան կը բաղձայ՝ կը ջնջէ հոգին և կը հրաժարի հոգւոյն բոլոր բարիքներէն,՝ խաղաղութիւն, սրբութիւն, սէր և կատարեալ ցնծութիւնը:

Աղքատները գրեթէ ամէնքը՝ ակամայ աղքատներ են, որ չեն կրցած ճեռք ճգել ոսկին և կորսնցուցած են հոգին. թշուառակա՛ն հարուստներն են որ դեռ դրամ չունին: Խաղամոլները:

Մեծատունը ինչպէ՞ս հարստացաւ, անոր արտերը առատ բերք տուին: Ագարակապանը միայն ցանեց, իսկ բերքը Աստուծոյ պարգեւն էր: Աստուծոյ տուած բարիքները՝ տաղանդը, մեծատունը միայն իր անձին վերագրեց՝ սեփականացուց Աստուծոյ պարգեւները: Գետնին տակը պահեց՝ ամբարեց փոխանակ բաժնելու:

Ան ըսաւ ի՛ր անձին.

«Ո՛վ մարդ, շատ տարիներու համար ամբարած առատ բարիքներ ունիս հանգիստ ըրէ, կե՛ր, խմէ՛ և ուրախ եղիր»:

1. "Հանգիստ ըրէ", ուրիշներով մի՛ հետաքրքրուիր:
2. "կե՛ր, խմէ՛ և ուրախ եղիր":
3. Պարտականութիւններդ մոռցիր:

Ապագան ապահովուած կարծեց:
Որո՞ւն ճեռքն է անձին ապագան:

Անաստուններն են, որոնք կը մտածեն միայն ուտել, խմել և բազմանալ: Մարդ արարածը պարտաւոր է մտածել նաեւ իր ընկերը:

1. Ան որ միայն իր անձին համար կ՛ապրի՝ ընկերային մակաբոյծ է՝ ոջիլ, մլուկ կամ մարդու արիւն ծծող անիծ:

Ի՞նչ կ՛ըսէ Աստուած.

«Անմի՛տ, այս գիշեր իսկ հոգիդ պիտի պահանջեն ճեզմէ, իսկ ինչ որ պատրաստած ես, որո՞ւն պիտի մնայ»:

Աստուած ինչու ստեղծեց մարդը: Երկիրը գործելու համար: Ի՞նչ է այս առակին բարոյական խորհուրդը՝ եզրակացութիւնը:

Ա. Աստուած Ի՛նչ չի պահանջեր մարդուն հոգին, այլ մահը:

"Պահանջեն"ը կը նշանակէ մահուան իշխանը՝ Սատանան:

1. Ի՛նչ որ մեզի տրուած է՝ հարստութիւն, իմաստութիւն, բնական յատկութիւններ՝ գեղեցիկ ձայն, ձիրքեր, այս բոլորը մերը չե՛ն, այլ Աստուծոյ տուած բարիքներն են՝ շնորհները:

2. Միակ աղբատութիւնը որ կու տայ ճշմարիտ հարստութիւն, կամա-ւո՛ր աղբատութիւնն է, ընդունուած աղբատութիւնը, ուրախութեամբ ուզուածը: Մեզի տրուած բոլոր բարիքները պարտաւոր ենք բաժնել ու վայելել ուրիշներու հետ:

Լերան քարոզի մէջ Յիսուս կը սորվեցնէ մեզ ըսելով

«Երանի **հոգիով** աղբատներուն, որովհետեւ անոնց
է երկինքի արքայութիւնը»:
Մտ: 5-3

3. Վայրի գազանները իրարու բերնէ կը խլեն ուտելիքը, իսկ մարդ՝ Աստուծոյ պատկերը, գիտնալու է տալ, բաժնել ու մասնակից ըլլալ:

4. Որո՞նց հետ կը բաժնենք մեր ուրախութիւնը, որո՞նց կը մխիթարենք: Քանի՞ հոգիներու կը հեռաձայնենք ու կը հարցնենք անոնց որպիսութիւնը:

Բ. Յիսուս ըսաւ. «Նայեցէ՛ք ծաղիկներուն՝ սորվեցէ՛ք անոնցմէ:»

1. Ծաղիկները կը գրաւեն, կ՛իւրացնեն արեւին անուշահոտութիւնը ու կը սփռեն աշխարհի:

2. Պտուղները կը սեփականացնեն անուշահամ ու սննդարար իւղութիւնը արեւին, ու կը մատուցանեն մարդոց ու կենդանական աշխարհի:

3. Մարդիկ եւս, որպէս գերագոյն արարածներ Արարիչին, ի՞նչ կ՛իւրացնեն, ի՞նչ կը սեփականացնեն աստուածային շնորհ պարգեւներէն, որ փոխանցեն մարդաշխարհի կարօտեալներուն:

4. Եկեղեցւոյ մէջ շատ մը առանձինն անձեր կան, անոնցմէ որո՞ւն բարի լոյս մը կ՛ըսենք Կիրակի առաւօտները:

5. Ուրիշներու չէզոք կեանքը մեզ յուսահատեցնելու չէ՛:

6. Մարդ միայն ուրի՛շը ուրախացնելով ինք կրնայ ուրախանալ:

7. Մարդ, փոխանակ իր ունեցածին վստահելու իր ունեցածին համար Աստուծոյ փառք տալու է:

8. Հաւատք առ Աստուած որեւէ ազգի մը ինքնուրոյն և հոգեմտաւոր հարստութիւնն է:

Հոկտեմբեր 18, 2000
Օնթարիօ

«ԵՐԲ ՅԱՄԱՔ ԵԼԱՆ՝ ՀՈՆ ՏԵՍԱՆ ՎԱՌՈՒԱԾ ԿՐԱԿ ՈՒ ՎՐԱՆ ԴՐՈՒԱԾ ՋՈՒԿ ԵՒ ՀԱՑ»

Յով. ԻԱ.9-14:

Հաւատացեալ մը երբ իր Տիրոջ Յիսուսի՛ գործունէութեան լծուած է, պարտ է հաւատալ թէ իր նիւթական կարիքները Յիսուս կրնայ և պիտի հոգայ: Հոգ չէ որ ամենահամեստ միջոցներ ըլլան անոնք՝ ձուկ և հաց միայն: Եթէ յօժար ես, մտի՛ր Յիսուսի աշակերտներուն շարքը: Յիսուսի վերջին պատուէրը Պետրոս աշակերտին, եղաւ. «Հետեւէ՛ Ինծի»:

Ի՞նչ կը նշանակէ. "հաւատալ" Յիսուս Քրիստոսի: Հաւատալ Յիսուսի կը նշանակէ՝ վստահի՛լ Իրեն կարողութեան, խոստումին և խոհուրդներուն: Յանձնուիլ և ապահով զգալ մէկու մը զօրութեան և ճիրքի գիտութեան: Օրինակ երբ երկար ճամբորդութիւն պիտի ընէիր, կը նախընտրէիր մեծ ինքնաշարժով ճամբորդել քան թէ հեծելանիւով:

Երբ Յիսուս մեզ ալ պատուիրէ ըսելով «Հետեւէ ինծի» պիտի վըստահի՞նք Անոր, պիտի հաւատա՞նք անոր կարողութեան և զօրութեան:

Մենք զմեզ պիտի յանձնե՞նք Անոր բարի կամեցողութեան, թէ Ա՛ն ամենագէտն է ու կարող պաշտպանելու մեզ:

Վերոյիշեալ հարցումները, ցոյց պիտի տան մեր հաւատքին որքա՜ն արմատական ըլլալը: Քրիստոսի աշակերտողի մը հաւատքը ո՛չ միայն հաւատալ է, այլ նաեւ վստահի՛լ ու նուիրուիլ ծառայութեամբ: Քրիստոսի աշակերտողին նշանաբանը ըլլալու է, հետեւեալը.

«Քրիստոսի հետ խաչը ելայ. այլեւս կենդանի եմ. ոչ թէ ես, այլ իմ մէջս կենդանի է Քրիստոս»:

Այս ուխտէն յետոյ հաւատացեալը ուրանալու է իր "ես"ի՛ կիրքերուն պահանջները և Պօղոս առաքեալի նման ըսել.

«Արդ, ես ճիշդ այդպէ՛ս կը վազեմ. ո՛չ անստուգութեամբ. չեմ մըրցիր այնպէս՝ իբրեւ թէ հովը ծեծէի, այլ կը չարչարեմ իմ մարմինս և կը հնազանդեցնեմ զայն, որպէսզի չըլլայ թէ ես ինքս ոչ պիտանի նկատիմ այն բանին, զոր քարոզեցի ուրիշներուն»:

Յիսուսի կանչած իւրաքանչիւր աշակերտ երբ հետեւեցաւ իր Վարդապետին լուսեղէն ոտնահետքերուն, իր առաջին հանգրուանը չեղաւ յաւիտենական կեանքը, այլ աշակերտին առաջին կայարանը եղաւ Գողգոթան: Մեր Փրկիչին՝ Յիսուսի բոլոր աշակերտները անցան չարչարանքներէ և զանազան նահատակութիւններէ ա՛յն յոյսով, որ Տէր Յիսուս Իր յայտնութեան, զիրենք պիտի վարձատրէ: Պօղոս իր նահատակութենէն առաջ կ՛ըսէ.

«Եւ հիմա ինծի կը սպասէ արդարութեան պսակը՝ զոր ինծի պիտի տայ Տէրը՝ արդար Դատաւորը, այն օրը, իբրեւ հատուցում. և ո՛չ միայն ինծի, այլ նաեւ անոնց՝ որ սիրեցին անոր յայտնութիւնը»--Բ Տիմ. Դ.8:

Պօղոս առաքեալ չըսեր գլխատուելէն անմիջապէս յետոյ պիտի ստանայ կենաց պսակը, այլ ան կ՛ըսէ. «ա՛յն օրը», այսինքն Յիսուսի երկրորդ Գալուստի յայտնութեան:

Հաւատացեալը երբ առաքեալներու նման նուիրում և անձնուրա-

ցութիւն յայտնէ իր Տիրոջ Յիսուսի, մեր Տէրն ալ երբեմ անօգնական չի թողուր այդ աշակերտը: Աշակերտները աշխատած էին բոլոր գիշերը, անիուն, յոգնած և անօթի: Երբ վերադարձան ծովափ, հոն գտան վառուած կրակ ու վրան ձուկ ու հաց: Այս աննախընթաց հրաշքով և համեստ ուտելիքով, մեր Տէրը Յիսուս կը սորվեցնէ մեզի, թէ ամէն պատահականութեան մէջ, Ինք մեզի հետ է: Մենք կրնանք Զինք չճանչնալ և չտեսնել, բայց Ի՛նք մեզ կը տեսնէ՛ և պիտի՛ հոգայ:

Յիսուս Իր Երկրորդ Յայտնութեան պիտի կանչէ Իր հաւատարիմ ծառաները և ըսէ անոնց.

«Եկէ՛ք, իմ Հօրս օրհնեալներ, ժառանգեցէ՛ք աշխարհի սկիզբէն, որ ձեզի համար պատրաստուած արքայութիւնը. վասնզի անօթի էի և զիս կերակրեցիք, ծարաւ էի և ջուր տուիք, օտարական էի և զիս ընդունեցիք. մերկ էի և հագցուցիք ինծի, հիւանդ էի և հոգ տարիք ինծի, բանտի մէջ էի, և մօտս եկաք»:

Այն ատեն արդարները պիտի պատասխանեն անոր. «Տէ՛ր, ե՞րբ տեսանք քեզ անօթի՝ ու կերակրեցինք, կամ՝ ծարաւ՝ և ջուր տուինք, ե՞րբ տեսանք քեզ օտարական և ընդունեցինք կամ՝ մերկ՝ և հագցուցինք. ե՞րբ քեզ հիւանդ կամ բանտի մէջ տեսանք և այցի եկանք»

Թագաւորը պիտի պատասխանէ ու ըսէ անոնց.

«Ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի, քանի որ իմ այս փոքրիկ եղբայրներէս մէկուն ըրիք՝ ինծի՛ ըրած եղաք»:
--Մատթ. Իե. 34-40:

Աշակերտութեան գլխաւոր պայմանը, տեսնե՛լ է Յիսուսը իւրաքանչիւր մարդ արարածին մէջ:

Քրիստոսի դիտանկիւնէն, մարդկութեան իսկական թշնամին, վախն է, հոգն ու մտատանջութիւնը և ապագայի անվստահութիւնը:

Յիսուս Ինք խոստացաւ ըսելով.

«Ուստի կ՛ըսեմ ձեզի. ձեր կեանքին համար հոգ մի ընէք թէ ի՛նչ պիտի ուտէք կամ ի՛նչ պիտի խմէք, և ոչ ալ՝ ձեր մարմնին համար, թէ ի՛նչ պիտի հագնիք»--Մատթ. Զ.25:

Մտատանջի և մտահոգութեան մի՛ ենթարկուիք որովհետեւ ամենակարեւորը կեանքը կարենալ ապրի՛լն է: Յիսուս Քրիստոս, ոչ միայն մեր հոգեւո՛ր կեանքին Տէրն է, այլ մեր կեանքին ամբողջութեանը: Ան ըսաւ.

«ես եմ ոչխարներուն դուռը. եթէ մէկը ինձմէ ներս մտնէ՝ պիտի փրկուի. պիտի մտնէ ու ելլէ և ճարակ պիտի գտնէ: ...ես եկայ որպէսզի կեանք ունենան և աւելի՛ եւս ունենան: ես եմ բարի հովիւը. բարի հովիւը իր կեանքը կու տայ ոչխարներուն համար: ...ես եմ բարի հովիւը. կը ճանչնամ ոչխարներս և անոնք ալ զիս կը ճանչնան»--Յով. Ժ.1-14:

Նոյեմբեր 18, 1999
Թորոնթօ

“ԵԹԷ ԿՈՅՐ ԸԼԼԱՅԻՔ՝ ՄԵՂՔ ՉԷԻՔ ՈՒՆԵՆԱՐ ԴՈՒՔ”

Յով. Թ.41

Մարդ արարած կոյր կը մտնէ այս աշխարհ, որուն մէջ վերստին կը ծնի՝ դէպի բարին կամ չարը իր ազատ ընտրութեամբ: Յիսուս բնաւ կոյր հաւատոֆ չպահանջեր Իր աշակերտողներէն, այլ իմացակա՛ն և հոգելուսեղէ՛ն հաւատոֆ: Միայն Չարը կ՛ուզէ կոյր հետեւողներ և հլու կամակատարներ: Մեղադրելին անոնոֆ են մեր մէջ, որոնոֆ կոյր կը ճեւանան, խուլ կը ճեւանան Մարդեղացեալ Յիսուսի լուսեղէն ճշմարտութիւններուն: Կոյր ըլլալ կը նշանակէ դիտելու և դատելու կարողութիւնը կորսնցնել:

Անսահման և բազմատեսակ են բնութեան և արտաքին գեղեցկութիւնները, որոնոֆ ստեղծած է Աստուած, բայց ի՞նչ արժէք ունին անոնոֆ իշխանատիրական մոլուցքէն կուրցած խուլ և կոյր մարդոց: Սայաթ Նովան ամենէն աւելի հոգեկան կուրութենէ կը վախնար:

Հեթանոսներու Ապողոս չաստուածը մարդկութիւնը զրկեց տեսողութենէ որ դառնան "կոյր հաւատոֆի": Անաւուննե՛րը զուրկ են ազատ կամքէ: Անոնց մէջ կը տիրէ անասնային բնազդ մը՝ կոյր՝ հետեւողութեան: Դժբախտ են ֆիզիքական աչքերով կոյր եղողները սակայն աւելի՛ դժբախտ են մտքով և անճնասիրութեամբ կուրացողները, որոնոֆ տակաւին անփոյթ կերպով կը դեգերին մտաւոր և հոգեւոր կուրութեան լաբիւրինթոսներուն մէջ:

Իմաստուն առակախօս Եզովբոս պերճաբանօրէն կը նկարագրէ նախանճոտ ու ցանկացող մարդ մը, որ նախանճի մոլուցքէն կլանուած, դրացիին բարգաւաճումը հալ ու մաշ կը դարճնէ ցանկացող մարդ մը, ու այս անգամ ան փափաք կը յայտնէ, որ իր աչքերէն մին կուրանայ..., որպէսզի իր դրացիին երկու աչքերը կուրանան...: Նախանցող ու ցանկասէր մարդը ինք, իր թշնամին է և ինք իր ճեռքով կը կործանէ ինք զինքը: Սիրելի առաքեալ Յովհաննէս կ՛ըսէ.

«Ով որ կ՛ըսէ՝ թէ ինք Լոյսի մէջ է, և իր եղբայրը կ՛ատէ, անիկա տակաւին խաւարի մէջ է....որովհետեւ խաւարը կուրցուցեր է անոր աչքերը»--Ա. Յով. Բ.9-11:

Չենք կրնար հաւատալ թէ, մեր երկրի վրայ գոյութիւնը պատահական դիպուածի մը արդիւնքն է կամ ճակատագրի մը պատահար:

Մարդ արարածին գործօն մասնակցութիւնը իր գիտակցութեան պատճառաւ չափազանց մտերիմ ու սերտ է անհուն տիեզերքին հետ:

Մարդկային սոյն իմացական կարողութեան համայն գոյացութիւնը մեզ կը ստիպէ, որ մարդ էակը նպատակի՛ մը համար ստեղծուած արարած է ու ոչ պատահականութեան մէկ կոյր ու ժամանակաւոր արտադրութիւնը:

Վերոյիշեալ հատուածին մէջ պայծառօրէն կը տեսնենք երկու տեսակի կոյրեր, ոմանք ծնած են տգէտ, անուս, անտեղեակ աշխարհի վրայ տեղի ունեցող հարցերէն, ու կ՛ապրին հլու և հնազանդ իրենց ճակատա-

գրին կապուած: Սակայն կա՛ն նաեւ մարդկային արարածներ, որոնք իրենց նախապաշարումներու և փառամոլութեան համար կուրցուցած են իրենց հոգեւոր տեսութեան աչքերը: "Փարիսեցիներ"ը միայն Հրեայ ազգին սեփականութիւնը չեն, այլ համա՛յն մարդկութեան մէջ, ու մանաւանդ կրօնքներու մէջ կը վխտա՛ն փարիսեցիական կուրութիւնները, որովհետեւ մարդ արարածը թէ՛ փառամոլ է և թէ կ՛ախորժի նախակարծիքներ յերիւրել...:

Կոյրերու երկրորդ դասակարգին կը պատկանին այն ողորմելի հեթանոս կարծեցեալները, որոնք չեն իմացած Աւետարանի պատգամը և անտեղեակ կը մնան Յիսուս Քրիստոսի անստուեր Լոյսէն: Յիսուսի «Եթէ կոյր ըլլայիք՝ մեղք չէիք ունենար դուք» խօսքէն կարելի է կրահել, թէ Յիսուս Քրիստոսի Աստուածայայտնութեան Ճշմարտութիւնները չլսող դժբախտ հեթանոսներ, Աստուծոյ Դատաստանին, պիտի արժանանան յաւելեա՛լ ողորմութեան ըստ Աստուծոյ սիրոյն և Անոր արդարութեան:

Դաւիթ սաղմոսերգուն կը բերթողէ.

«Տիրոջը դատաստանները ճշմարիտ ու բոլորովին ցանկալի են անոնք ոսկիէն ու շատ փորձուած ոսկիէն: Մեղրէն անոյշ են, ու խորիսխէ կաթած մեղրէն, նաեւ քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի»
---Սաղ. ԺԹ.9-10

Հեթանոս կրոններու գրութիւններուն մէջ ընդհանրապէս կը գտնենք փառաբանութիւններ, բանաստեղծութիւններ, իմաստասիրական բացատրութիւններ, հեքիաթներ ու առասպելներ: Նախախնամութիւնը գործածեց հեթանոս Պիղատոսը հռչակելու Նազովրեցիին արդար ըլլալը:

Ղուկիանոս հարիւրապետը ունեցաւ հոգեկան կերպարանափոխութիւն և դարձաւ առաջին հաւատացեալ հեթանոսը և նահատակը: Նոր Կտակարանի թուղթերուն մէջ կը գտնենք մարդկային փոխյարաբերութեան առողջ սկզբունքները ու հոգեւոր կեանքի օրինակելի խրատներ:

Փիլիսոփայութիւնը հեթանոս հաւատքը թուլացնելով միաստուածութեան գաղափարին համար հող պատրաստած էր: Ասութիւններ նման "Տէր", "Որդի". և "Բան" գործածական բառեր էին հեթանոս և իմաստասիրական շրջանակներու մէջ, որոնք օգտակար եղան բացայայտելու Քրիստոսի առնչութիւնը Հօր Աստուծոյ հետ:

Քարոզչութիւնը կարեւոր տեղ ունէր եկեղեցւոյ մէջ սկզբնական դարերուն, իմաստաւորելու համար հաւատքը: Հեթանոսներուն Յիսուս Քրիստոսի գիտութեան բերելու համար:

«Հեթանոսները Աստուծոյ Օրէնքը չունին. բայց երբ բնականօրէն Օրէնքին պահանջները կը գործադրեն, Օրէնքը չունենալով՝ նոյնինքն իրենք են իրենց Օրէնքը»
--Հռոմ. Բ.14:

Ապրիլ 26, 2000
Թորոնթօ

ԱՐԺԷՔԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

**“Ի՞նչ օգուտ, երբ մեկը ամբողջ աշխարհը շահի,
բայց իր կեանքը կորսնցնէ”**--Յիսուս՝ Մարկ. Ը. 36:

Վերոյիշեալը դժուարալոյծ հարցում մըն է, որ Յիսուս կ’ուղղէ անցեալ և ներկայ բանգէտներու և սոփեստներու, որոնք կը դիտեն Լուսահանդերձ Գալիլեացին որպէս Նազարէթ բաղաքի ատաղձագործը:

Թէեւ առարկայի մը արժողութիւնը անոր մատուցում և խնդրումէն կախեալ է, սակայն ո՛չ իսկական և էական իրականութիւններու արժէքները: Տնտեսական ու դիւանագիտական շահերը օժանդակ արժէքներ են: Իրական, էական և հարազատ (ոչ շինծու) արժէքները կը դրսեւորեն հոգիին ու անձին ամբողջական էութիւնը: Զոր օրինակ.

Ա. Մարմնական՝ առողջութիւն, ցնծում և բերկրանք, որքան որ ֆիզիքական են ու շօշափելի, սակայն առողջութիւն, ցնծում և հոգեկան բերկրանք թանկարժէք յատկութիւններ և առաւելութիւններ են, որոնք չեն չափուիր աշխատանքով կամ ժամանակով:

Բ. Արդիւնաբերութիւն. Ոչ նիւթական առարկաներու. այլ ընկերային ծառայութեամբ մատուցանողի մը որ հերոսաբար նուիրած է ինքզինքը օգտակար դառնալ մարդկութեան՝ նման մայր Դէրէզայի կամ Ժան Վանյէի:

Գ. Իմացական. Այն դպիրներն ու մտաւորականները որոնք զոհած են իրենց բոլոր կեանքը որոնելու և պարզաբանելու ճշմարտութիւնը, բարին և օգտակարը համաշխարհի մարդ-արարածներուն համար:

Դ.Կրօնական արժէւորումը իր մէջ կը բովանդակէ և կը խտացնէ վեհագոյն և յաւերժաբոյր արժէքներ որոնք անգին կը կոչուին (ոչ անարժէք) որովհետեւ միայն Աստուած՝ կենսատուրող Արարիչը, արդար է գին և փոխարժէք որոշելու սոյն յատկութիւններուն, որոնք են՝ սրբութիւն և աստուածային փոխյարաբերութիւն:

Անեզր և խաւար անջրպետին մէջ ամենաարժէքաւոր իրականութիւնը՝ կեա՛նքն է: Գործարանատուր էակներու արտայայտութիւնը, որ կը կատարուի սննդառութեամբ, շնչառութեամբ ու բազմանալով: Կեանքի գոյութեան և գոյատեւութեան արժողութիւնը՝ Աստուածային Սէրն ու Շնորհը կը հանդիսանան ըլլալ:

Ի՞նչու կը մատնանշենք և կ’ընտրենք «կեանք»ը որպէս գերագոյն արժողութիւնը աշխարհի վրայ:

Արդի գիտարուեստի և հրթիռներու շնորհիւ, խուզարկու գիտնականներ, կը հետազօտեն անջրպետը ինքնաթիռ լուսանկարչական կազմածներով, արեգակնային դրութենէ միլիոնաւոր մղոններ հեռուէն:

Սոյն կազմածները, լուսանկարած են արեգակնային բանի մը մոլորակներն ու անոնց լուսնեակները: Վերոյիշեալ լուսանկարներու մէջ և հետազօտութիւններու ընթացքին, մէկ հատ իսկ կեանքի նշոյլ չկայ որեւէ մոլորակի վրայ: Մէկ հատիկ կանանչ խոտ չկայ:

Ահաւասիկ աշխարհներ (որոնցմէ ոմանք մեր երկրագունտէն հարիւր անգամ մեծ) որոնց մէջ կեանք գոյութիւն չունի: Հոգի, շունչ, հով և անձ կորսուած է: Ի՞նչ արժէք կը ներկայացնեն անոնց ոսկիի,

արծաթի կամ ադամանդի հանքերը և անոնց երկրամասի տարածութիւնները: Առանց կեանքի և սիրոյ, առանց ներդաշնակութեան և համերաշխութեան՝ նիւթն ու շօշափելին կը վերածուին կմախքի և դիակի որուն վախճանն է աճիւնացում և անյայտացում:

Մեր Տէրն ու Փրկիչը Յիսուս, Իր աշակերտներուն հոգւոյն մէջ դարձաւ շունչ և ոգի, ո՛չ աճիւն: Նոյնպէս Աստուծոյ պարգեւը՝ ստեղծուած մարդ-արարածին համար, ոսկի և արծաթ չէր, այլ շունչ և հոգի:

Մարդ-արարած աստուածային շունչի՛ն շնորհիւ ստացաւ իր անձնաւորութիւնն ու ինքնութիւնը:

Անհատի մը գաղափարական և իսկական արժէքը, իր իրագործած ներդաշնակութիւնն ու համերաշխութիւնն է մարդկային ընկերութեան մէջ. ապա թէ ոչ, տիեզերքի, ցարդ միակ ճանչցուած կապուտակ մոլորակ աշխարհը, կը վերածուի ամուլ և ստեղծագործելու անընդունակ անլոյս մոլորակի:

Ժամանակի և Աշխատանքի (ոչ շինծու) արժեւորութիւնները պէտք է համակերպին և օժանդակեն գաղափարական արժէքները որոնց կէտ նպատակը բարի է, անփոփոխ և կենսածին:

Յունիս 10, 1990
Թորոնթօ

ՀՐԱՇՔ

Հրաշքը գերբնական բներեւոյթ մըն է որ, մարդ արարածը կառող չէ իր մանուկ դատողութիամբը կարելի ըլլար բացատրել:

Հրաշքի մը, հետեւանքն է որ միայն ականատես կ՛ըլլանք. այս հետեւանքները երկու մասի կը բաղկանայ:

Ա-Տեսանելին, որ բնական վիճակի փոփոխութիւնները կը հայտնուի:

Բ-Անտեսանալի, որ կը հայտնուի զգայարանքներու միջոցաւ:

Վերոհիշեալ երկու դէպքերը, անհմանալի են մեր աչքերուն և հասկացողութեան. որովհետեւ եթէ հասկնայինք հրաշքին ինչպէս կատարուիլը, հրաշք ըլլալէ պիտի դադրեր: Յիսուս կենթանի-արարածներու կատարեց բնական հրաշքներ. Կոյրին աչքերը բացաւ, անդամալոյծին գալելը, համրին խոսիլը, հիւանդները բժշկեց: Ուրիշ բնական հրաշքներ ալ կատարած է անկենդան արարածներու. ինչպէս ջուրը գինիի վերածիլը, հացին բազմանալը, ծառին ջորնալը:

Իսկ Խազարոսի յարութիւնը, Յիսուսի պայծարակերպութիւնը, աշակերտներուն միջև երեւնալը և անհայտանալը, գերբնական տեսանելի հրաշքներ են: Նոյնպէս ալ անտեսանալի գերբնական հրաշքներ կան որ միայն ազդեցութիւնովը կը զօրէ անձի մը վրայ այնպէսի փոփոխութիւններ որ մարդկային կարողութենէ աւելի կը գործէ այդ անձը: Այս բոլոր հրաշքները կը պատահին Աստուծոյ փառին համար և ամենամէծ հրաշքը որ ոմանք չէն տեսնէր, Յիսուսի ծնունդը և Յարութիւն է. "Աստուածայայտնութիւնը"

ԱՄԷՆ

ՈՐԿՐԱՄՈԼՈՒԹԻՒՆ

“Ցանկալ” բառին առաջին հոմանիշը "փափաքիլ" է: Մարդը ծով մըն է պահանջքներու, փափաքներու և հակասութիւններու: Ուստի այս բոլոր դրական ու բացասական, (հոգեկան ու մարմնական) մղումներու և ձգտումներու իղձերը, փափաքներ ու երազներ իրականութիւն կը դառնան:

1. "ցանկալ"ը պէտք չէ շփոթուի "փափաքի" հետ:
2. "փափաքիլ"ը չէ արգիլուած բրիստոնէութեան մէջ:
   Պուտտայութեան մէջ՝ չէ ընդունուած:
3. Փափաք ունենալու ենք՝ սորվելու և նկարագիր կերտելու:
4. Այս փափաքը հայերս կը կոչենք "բարի նախանձ":
5. Բարիին ու դրականին Ռահվիրան Քրիստոս է, որ ըսաւ.
   «Ես եմ Ճշմարտութիւնը, Կեանքը և Ճամբան»:

Ինչպէս վերեւ յիշեցինք, մարդ արարածը ծով մըն է փափաքներու: Օրինակ՝ չկայ մարդ մը որ չի փափաքիր ըլլալ անձնատուրութիւն մը կամ իրագործել արժանի վաստակ մը: Պատմութիւնը յորդուն է այսպիսի անձերով: Ճաշակները կը տարբերին մարդոց մէջ, մէկը կը ցանկայ հարստութիւն, միւսը իշխանութիւն, երրորդը գեղեցկութիւն, չորրորդը փառք:

Ոսկին ինչո՞ւ դեղին է, կը հարցնեն փիլիսոփայի մը--Այնքան ցանկացողներ ունի, որ վախէն դեղնէր է-- կը պատասխանէ ան:

Շատ մարդիկ զոհը կ՛երթան անժուժկալ ցանկասիրութեան:

«Մեղքը կը բնակի մարդու կամքի՛ն մէջ, ոչ աշխարհի և ոչ բնութեան», կ՛ըսէ Ս. Օգոստինոս:

Քրիստոնեաներ, դժբախտաբար, աւելի հետաքրքրութիւն ցոյց տուած են կամքի հետեւանքներուն, քան թէ կամքին էութեանը: Դաւիթ անյաղթ կամքի ազատութիւնը կը դիտէ որպէս կատարելութեան համար մարդու մղած պայքարի անհրաժեշտ բաղադրամասը:

«Մարդ իր կամքին արտայայտիչն ու տէրն է»,
կ՛ըսէ Ս. Ն. Շնորհալի:

Կեանքը ֆիզիքական ցանկութիւններու և հոգեկան պահանջներու պայքար մըն է: Որկրամոլութիւնը, անհատական և միայատուկ հոգե-մարմնական ախտ կամ վատուժնալութիւն մը չէ, այլ մարդկային մոլութիւններու տրցակին մէջ, անասնայատուկ կենցաղավարութիւն մը:

Կենդանիներ կը փնտռեն միայն կերակուր և ցանկութիւն, իսկ մարդիկ կը տենչան գեղեցկութիւն, արդարութիւն և ճշմարտութիւն:

Արդարութեան և սրբութեան տենչացող անձ մը նման Փրանկիսկոս Ասիծեցիին կամ Ս. Ներսէս Շնորհալիին՝ "սրբամոլ" կամ "արդարամոլ" չենք կոչեր: Գեղեցկութիւն, արդարութիւն և ճշմարտութիւնը

կենցաղի մը կատարելութեան կը հասցնէ ենթական:

Հագուստը կամ կերակուրը միջոց մը ըլլալու են և ոչ նպատակ:

Երբ կերուխումը կը կատարուի միա՛յն հաճոյքի համար, ա՛յն ժամանակ կը սկսի հակառակ արդիւնք տալ, գործելով աւերներ առողջութեան վրայ: Ֆիզիքական պահանջներու գոհացումը պէտք է նկատուի կեանքը պահպանելու միջոցը ո՛չ անոր նպատակը: Միջոցն ու նպատակն ալ պարտ է սահմանուի մարդկային տրամաբանութեամբ:

Արարիչ Աստուած մարդը անապատական մը չստեղծեց ու զայն անապատներու բարայրի մը մէջ չդրաւ, այլ կը կարդանք.

> «Տէր Աստուած արեւելքին կողմը Եդեմի մէջ պարտէզ տնկեց, ու իր շինած մարդը հոն դրաւ: Եւ Տէր Աստուած գետնէն՝ տեսնելու հաճելի և ուտելու աղէկ ամէն ծառը ... բուսցուց»--Ծնն. Բ.8-9:

Աստուած, մարդ արարածը որպէս ինքնաշարժ մը չշինեց, որուն վառելանիւթը խողովակով մը պիտի լեցնէր անոր ստամոքսը:

Մարդասէր Աստուած մարդու բիմբին ու մսայբին հաճելի և ուտելու աղէկ ամէն ծառերը բուսցուց: Աստուած այդ ծառերը միայն թռչուններուն և սկիւռներուն համար չստեղծեց, այլ Իր սիրած մա՛րդ արարածին համար: Մի մոռնաք այն զոր Քրիստոս, ճշդելու և բացատրելու համար որկրամոլութիւնն ու ճգնաւորութիւնը, ըսաւ.

> **«Յովհաննէսը եկաւ. ո՛չ կ՛ուտէր, ոչ կը խմէր. և կ՛ըսեն».**
> **«Դիւահար է »:**
> **«Մարդու Որդին եկաւ, կ՛ուտէ ու կը խմէ. և կ՛ըսեն».**
> **«Ահա ուտող և խմող է այս մարդը, մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն բարեկամ»**--Մատ. ԺԱ.18-19:

Հաւատաւոր քրիստոնեան, համեստ ըլլալու է իր կենցաղին մէջ և ժուժկալ՝ ինչպէս մեր Տէրը: Ուտել ու խմել ոչ թէ մարմնական անյագ պահանջքով, այլ հոգիով, մտածումով և աչքերով ըլլալու է:

Զուարճութեան մը առթիւ բացառիկ շատակերութիւն մը, որկրամոլութիւն սեպելով խղճահար ըլլալու չէ՛: Որկրամոլութիւնը հաճոյքներու, կերուխումի և սիրային հեշտութիւններու անձնատուր ըլլալ կը նշանակէ: Մեր Տէրը Քրիստոս բանի մը առակներով բացայայտեց ագահ որկրամոլները:

1. Անմիտ Մեծատունը որ ըսաւ.

«Կը քակեմ շտեմարաններս և աւելի մեծերը կը շինեմ ու հոն կը հաւաքեմ ցորենս և իմ բոլոր բարիքներս. ու ես ինծի կ՛ըսեմ ո՛վ մարդ, շատ տարիներու համար ամբարուած առատ բարիքներ ունիս, հանգի՛ստ ըրէ, կե՛ր, խմէ՝ և ուրա՛խ եղիր»--Ղուկ. ԺԲ.18-19:

Երբ մարդ բաշուի աշխատանքէ ու մտածէ միայն ուտել ու խմել, այսինքն, ապրի՛լ միայն ի՛ր անձին համար, ա՛յդ որկրամոլութիւն, ագահութիւն ու կռապաշտութիւն է:

2. Աղբատ Ղազարոսին Առակը, ուր Յիսուս կը դատապարտէ անձնասիրութեան և «ես»ի խորանին պաշտամունքը, որ արդիւնք է որկրամոլութեան:

«Հարուստ մարդ մը կար, որ բեհեզ ու ծիրանի կը հագնէր և ամէն օր ճոխ ուրախութիւն կը սարքէր: Եւ Ղազարոս անունով մարդ մը վէրերով ծածկուած, ինկած պառկած էր անոր դրան առջեւ: Եւ ան կը փափաքէր իր փորը լեցնել այն փշրանքներով, որ կ՛իյնային հարուստին սեղանէն: Եւ տակաւին շուներնալ կու գային ու կը լիզէին անոր վերքերը»--Ղուկ. ԺԶ.19-21:

"Որկրամոլութիւն" երկու բառերէ կազմուած է՝

Ա. "Որկոր", որ կը նշանակէ ստամոքսի խողովակ.

Բ. "Մոլ", որ կը նշանակէ՝ մոլութիւն, խենթենալ, ցնորիլ, կատաղիլ, ըստ Հր. Աճառեանի: Անգլերէնը "addiction" է:

Առ ի տեղեկութիւն որկրամոլ ագահութեան ու անոնց սարքած կերուխումին պատմական նկարագրութիւնը՝ որկրամոլներու ճոխ ուրախութիւնը միայն շատակերութիւն մը չէր, այլ երբ անկարելի կ՛ըլլար պատառ մը աւելի ուտել, անոնք կերթային ու ետ կը դարձնէին իրենց բոլոր կերածը ու կրկին կը սկսէին ուտել... : Որովհետեւ այդպիսիներուն համար ապրիլը ուտել խմել ու սեռային յարաբերութենէ զատ ուրիշ իմաստ մը չուներ:

Եպիկուրոսի գլխաւոր ուսուցումը այն էր, թէ կեանքի մէջ իշխողը պատահականութիւնն է, և գերագոյն բարիքը ցաւէն ու տառապանքէն փախչիլն է և զանոնք հաճոյքներու մէջ խեղդել: Եպիկուրեան բարձրագոյն իտէալը մարդու մը համար, ան պէտք էր ճգտիլ միայն մարմնական երջանկութեան մոլութիւնը ժխտակա՛ն վիճակ մըն է: Մարդ վարժութեամբ, ինքնախաբէութեամբ այդ հոգեվիճակին կենթարկէ ինքզինք, ինչպէս ծխամոլութիւն կամ արբեցութիւն: Նոյնպէս ալ սոյն ժխտական մոլութենէն կ՛ազատին հոգեկան սուրբ վարժութեամբ: Արարիչ Աստուած Իր ստեղծագործութիւնը չէ՛ լքած: Կարելի՞ է որ արուեստագէտ մը մոռնայ իր գլուխ գործոցը:

Բայց Արարիչ Աստուած կը սիրէ մարդ արարածը: Աստուծոյ արարած մարդը արարչագործութեան գլուխ գործոցն է: Ան կ՛ուզէ՛ փրկել ու կը գուրգուրայ Իր մարդ արարածին, ապացո՞յց՝

Սուրբ Խաչելութիւնը Յիսուս Քրիստոսի:

Փետրուար 22, 1996

Ս Գ Ա Ի Ո Ր Ը

Թաղման հանդիսաւոր արարողութենէ յետոյ, սգաւորը կը վերադառնայ տուն։ Տուն մը, որ այլեւս դատարկուած կ՚երեւի իրեն։

Արժէքաւոր կարասիները կորսնցուցած են իրենց հմայքը և պատէն կախուած գեղանկարները արժեզրկուած։

Սգաւորին սեւեռեալ ուշադրութիւնը միայն իր սիրելիին վրայ կեդրոնացած է։ Ան ներկայ գտնուած է անոր թաղման արարողութեան, լսած է մեծարանքի դամբանականները, սակայն կարծես թերահաւատութիւն մը համակած է զինք ու դեռ կ՚ակնկալէ տեսնել իր հանգուցեալը որ պիտի ճայնէ իրեն բովի սենեակէն։

Իր մտերիմները բոլորուած են իր շուրջը և կը ջանան մխիթարել զինք։ Ճիգ կը թափեն դարձնելու սգաւորին հետաքրքրութիւնը ընտանիքին այլ անդամներուն վրայ։ Ցոյց կու տան մահկանցուին թողած հարստութիւնը և զինք նիւթապէս ապահոված ըլլալու վստահութիւնը։

Անդին ոմանք՝ որպէս մխիթարանք, կը ճառեն օրուան քաղաքական և տնտեսական հարցերէն և կը փորձեն անոր մտածումները հեռացնել իր սիրելի հանգուցեալի մասին խորհրդածելէ։ Կարգ մը ուրիշներ՝ զաւեշտական պատմութիւններով կը ջանան մխիթարել սգաւորը առանց գիտակցելու անոր սրտին ինքնուրոյն վիճակը, որ այլեւս կիսատուած է։ Այն սիրտը որ միաձուլուած էր ուրիշ սրտի մը հետ, այլեւս ոչ թէ միայն բաժանուած սիրտ մըն է, այլ՝ բզկտուա՛ծ սիրտ մը։

Սգաւոր հոգին թէեւ շրջապատուած է զինք սիրող և անկեղծ բարեկամներով, որոնք բոլորն ալ ազնիւ զգացումներ և բարի շարժառիթներով զինք կը մխիթարեն, սակայն չեն գիտեր իրենց խօսածները. ինչո՞ւ, որովհետեւ անոնք չունին յօշոտուած սրտի մը փորձառութիւնը։

Սիրելիի մը մահը՝ բաժանում մը չէ՛։ Անոր յուղարկաւորութիւնը և մեծարանքի դամբանախօսութիւնները տօնակատարութիւններ չե՛ն, այլ՝ յիշատակումն է այն եղեռնական րոպէին երբ անբակտելի հոգեղէն կապ մը բզկտուելո՛վ և հրկիզուելով բաժնուած է մոխրանալու և փոշիանալու։

Մահն ու գերեզմանը իր իսկական դիմագիծը ցոյց կու տայ միա՛յն անմխիթար սգաւորին։ Ան միայն ականատես վկան է մահուան ահաւոր, անգութ և զարհուրելի դէմքին և ծողոպրած, սակայն կոտտացող սրտով։ Թէեւ յաճախ շրջապատուած կ՚ըլլայ բարեկամներով, սակայն միշտ մենակեաց է ան, ու կ՚ապրի իրմէ խլուած սիրելիին հոգեկա՛ն առանձնարանին մէջ։

1. Ի՞նչ է մահուան բալասանը։
2. Ինչպէ՞ս պատասխանել սգաւորի մը հարցումներուն։

Որպէս սպեղանի մահուան, եգիպտոսի Փարաւոնները հնարած էին զմռսելու գաղտնիքը, որ թէեւ զիրենք մարմնապէս պիտի յաւերժացնէր բայց իբրեւ կմախքացած պատեան մը միայն։

Յոյն իմաստասէրներ, որոնք լուսաջահերը եղած են մարդկային իմացականութեան, և Հռոմի կայսրութեան հռետոր հանճարները, որոնք

կարծեցին յղանալ «հոգւոյ անմահութեան» գաղափարականը մխիթարելու իրենք զիրենք և մահը յաղթահարելու համար:

Մահուան ամբողջատիրական գերիշխանութիւնը շարունակած է իր բանդիչ նուաճումը մինչեւ Յիսուս Քրիստոսի յաղթական Յարութեան այգալոյսող Աւետիսը: Յարութեան արշալոյսը դարձակէտ մը կերտեց մարդկային անհաւատալիութեան մէջ: Յիսուս Քրիստոսի պանծալի Յարութիւնը, մահուան և գերեզմանին անպարտելիութիւնը բանդեց և խորտակեց չարին վախճանական մենատիրութիւնը:

Երբ մահուան անփախչելի ճակատագրական զանգը հնչէ հաւատացեալի մը ականջին, այդ զանգին անմիջապէս կը պատասխանէ Յիսուս Քրիստոսի Հոգին բաղցրահնչիւն ձայնով և կ՛ըսէ.

«Ե՛ս եմ Յարութիւնը և կեանքը, ո՛վ որ կը հաւատայ Ինծի, թէպէտ և մեռնի՛ պիտի ապրի»--Յով. ԺԱ.25:

Այնպէս ինչպէս բնական տիեզերքի գոյացումը ծնունդ առաւ լուսոյ ճառագայթումով. «Եւ Աստուած ըսաւ “**Լոյս ըլլայ և լոյս եղաւ**”», նոյնպէս մահուան խաւարը և տգիտութեան թանձր մթութիւնը, Յիսուս Իր յաղթական Յարութեամբ պատառեց և ի լոյս ծագեց յաւիտենական կեանքի ճրի պարգեւը: Փարատնեան կմախմակերպ գոյատեւում մը չէ՛ Յիսուսի շնորհած մշտնջենական կեանքը: Յունա-Հռոմէական իմաստասէրներու ուրուական և ստուերահոգեկան վիճակը չէ՛, որ առանձնաշընորհն էր միայն հերոսներու և զօրաւորներու: Յիսուս Քրիստոսի պարգեւած յաւերժական կեանքը, մարմնի և հոգիի, անհատին ինքնուրո՛յն և ինքնագիտակի՛ց անձեռնմխելի կեա՛նքն է:

Պօղոս Առաքեալ հոգեկան յափշտակութեան մը ընթացքին կը ցնծերգէ մարմնոյ Յարութեան Յաղթական երգը, բացագանչելով.

«Արդ ո՞վ պիտի բաժնէ մեզ Քրիստոսի սէրէն. նեղութի՞ւնը, կամ անձկութի՞ւնը, հալածա՞նքը, կամ սո՞վը,...բայց այս բոլորէն աւելի յաղթական դուրս կու գանք շնորհիւ Անոր՝ որ սիրեց մեզ որովհետեւ վստահ եմ թէ ո՛չ մահը, ո՛չ կեանքը...ո՛չ իշխանութիւնները...և ո՛չ զօրութիւնները կրնան բաժնել մեզ Աստուծոյ այդ սէրէն՝ որ մենք Տէր Քրիստոս Յիսուսի միջոցաւ ճանչցանք»--Հռով. Ը. 35-39:

Յիսուսի իրագործած սոյն աներե՛ր հաւատքն է բալասան, սփոփանք և մխիթարանք բոլոր անոնց, որոնք ունին կոտտացող սրտեր, որովհետեւ Յիսուս Քրիստոսն է միակ պատասխանը սգաւորի մը սրտին:

Ընդհանրապէս սգաւորի մը հարցումները կը մնան անպատասխան. ո՛չ թէ չկայ պատասխան, այլ՝ որովհետեւ ներկայի հաւատացեալները այդ ուղղութեամբ չեն դաստիարակուած: Սկզբնական դարերուն, Քրիստոնէութիւնը Յարութեան կրօնքը և հաւատալիքն էր: Ծնունդ գոյութիւն իսկ չ՛ունէին: Քրիստոնէական հաւատքի միակ և մեծագոյն տօնը՝ Յարութե՛ան փառապանծ յուսադրանքն էր: Բոլոր Առաքեալներու խարոզութեան միակ նիւթը՝ Յիսուս Քրիստոս և Անոր Յարութիւնն էր: Մեռելոց

Յարութիւնը կողմնակի, հետեւողական կամ հայեցողական հաւատալիք մը չէր, այլ հաւատին առա՛նցքը և կորիզը կազմող գիտակցութիւնն էր։

Առանց մեռելներու յարութեան ոչ Հայ Եկեղեցին կրնար գոյատեւել տասնեւրթը երկար դարեր, և ոչ ալ Հայ Հաւատի հանճարը ստեղծագործել "Մեծասքանչ"ն ու Ոսկեղնիկ լեզուն։ Նայեւ մենք կարող պիտի չըլլայինք որպէս Հայ՝ պահե՛լ իսկ մեր ինքնուրոյն դիմագիծը և պետութիւնը։

Մեռելոց Յարութեան հաւատի գոյատեւումը պէտք է դառնայ իմաստաւորեալ, ըլլալու համար կեանք, որովհետեւ ցարդ, ա՛ն է մեր թէ՛ ազգային և հաւատին անխորտակելի վահանը։

Սգաւորի մը կոտտացող սիրտը և պլպլացող կանթեղը լուսաւորելու և վերակենդանացնելու միակ ճամբան հաւատին հոգեհուր բոցն է։

Նուաղեալ սիրտ մը վերընձիւղելու և վերակենդանացնելու միակ երգը, կու գայ եթերային ձայնով մը ու կ՛ըսէ Իր ինքուշ մեղեդիով բեզի և ինձի.

«Ե՛ս եմ Յարութիւնը և կեանքը, ով որ կը հաւատայ Ինձի, թէպէտ և մեռնի՝ պիտի ապրի»--Յիսուս։

Փետրուար 20, 1990
Թորոնթօ